

Tárgytematika / Course Description

A XX. század gazdaság- és társadalomtörténete Magyarországon

AKNB_BHTM003

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Horváth Csaba Sándor

Félév / Semester: 2024/25/2

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 1/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tárgy tanulása során a hallgatók sajátítsák el a korszerű történet szemléletet. Legyenek vitaképesek, problémaérzékenyek és ismerjék a történelmi kutatásokat. Az általános műveltség mellett az önálló szakmai ismeretszerzésre is képesek legyenek. A szakirányú tájékozottság mellett a lehető legjobban készüljenek fel pedagógusi munkájukra. A hallgatók ismerjék meg a magyar gazdaság- és társadalomtörténet főbb tendenciáit, melyek a 20. században hatottak. Ennek nyomán nyerjenek áttekintő képet arról, milyen átalakulások zajlottak le a magyar gazdaságban és társadalomban, annak különféle összefüggéseiben egy évszázad alatt. Fontos az is, hogy mindezt össze tudják kapcsolni a térség és világ vonatkozó időszakának gazdaság- és társadalomtörténeti folyamataival.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. A magyar gazdaság története a Monarchia időszakában végkorszakában
2. Az első világháború és Trianon gazdasági következményei
3. Dualizmus kori társadalomtörténet 20. században
4. A két világháború közötti magyar gazdaság
5. A két világháború közötti magyar társadalom
6. A második világháború gazdasági következményei
7. A második világháború társadalmi következményei
8. A háborútól a kommunista diktatúráig
9. A tervgazdasági rendszer kiépítése
10. Társadalmi változások 1945-től 1956-ig
11. A magyar gazdaság 1956-tól 1968-ig
12. A tervgazdasági rendszer nehézségei és összeomlása
13. A Kádár-korszak társadalomtörténete
14. A rendszerváltás gazdasági és társadalmi következményei

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESMENT'S METHOD

Alírási feltétele: órákon való részvétel a TVSZ szerint

Vizsgára bocsátás feltétele: prezentáció megtartása a megbeszéltek témáiból

A félév folyamán minden hallgatónak kiselőadás formájában ismertetnie kell az általa választott szemináriumi témákat. /Nem felolvasásról, kiselőadásról van szó!/ Az előadó ismerje a téma szakirodalmát, az esetleges vitás kérdéseket.

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

Gyáni Gábor – Kövér György: Magyarország társadalomtörténete a reformkortól a második világháborúig. Bp., Osiris, 2006.

Honvári János: Magyarország gazdaságtörténete Trianontól a rendszerváltásig. Bp., Aula, 2005.

Kaposi Zoltán: A 20. század gazdaságtörténete. Pécs, Dialóg Campus, 2004.

Kaposi Zoltán: Magyarország gazdaságtörténete 1700–2000. Pécs, Dialóg Campus, 2010.

Valuch Tibor: Magyarország társadalomtörténete a XX. század második felében. Bp., Osiris, 2002.

AJÁNLOTT IRODALOM / RECOMMENDED MATERIAL

Egyetemes történelem

Behringer, Wolfgang: A klíma kultúrtörténete. A jégkorszaktól a globális felmelegedésig. Bp., Corvina, 2010.

Behringer, Wolfgang: A sport kultúrtörténete. Az ókori Olimpiáktól napjainkig. Bp., Corvina, 2014.

Berend T. Iván: Európa gazdasága a 20. században. Bp., História, 2008.

Berend T. Iván – Ránki György: Európa gazdasága a 19. században. 1780-1914. Bp., Gondolat, 1987.

Cameron, Rondo: A világgazdaság rövid története. Bp., Maecenas, 1994.

Davies, Norman: Európa története. Bp., Osiris, 2001.

Diederiks, H., A., et alii (szerk.): Nyugat-európai gazdaság- és társadalomtörténet. Bp., Osiris, 1995.

Diószegi István – Harsányi Iván – Krausz Tamás – Németh István (szerk.): 20. századi egyetemes történet. I–III. Bp., Korona, 1997–1999.

Fage, J. D. – Tordoff, William: Afrika története. Bp., Osiris, 2004.

Fischer Ferenc: Megosztott világ. A Kelet–Nyugat, Észak–Dél nemzetközi kapcsolatok fő vonásai (1941–1991). Bp.–Pécs, Dialóg Campus, 2001.

Imreh Zoltánné: Korok és divatok: Az öltözködés története. Pécs, Comenius Bt. 1999.

Koga, Reiko – Nii, Rie – Nishiyama Junko: A divat 20. századi története. Bp., Vincze, 2012.

Németh István (szerk.): 20. századi egyetemes történet, I–II. kötet. Bp., Osiris, 2006.

Passerini, Luisa: A nők és a feministák története. Bp., Balassi, 2003.

Schivelbusch, Wolfgang: A vasúti utazás története. A tér is az idő iparosodása a 19. században. Bp., Napvilág, 2008.

Tomka Béla: Európa társadalomtörténete a XX. században. Bp., Osiris, 2009.

Magyar történelem

Balázs Géza: A vasútmegszüntetések társadalmi, néprajzi hatásai a Kádár-rendszerben. In: Vasi Szemle, 2008. 2. szám, 180-195.

Bán Dávid: Utazás a pályaudvar körül. Az első indóházról a plázaudvarokig. Bp., Matura TN – L'Harmattan, 2011.

Czére Béla: A vasút története. Bp., Corvina, 1989.

Czére Béla: Magyarország közlekedése a 19. században (1780–1914). Bp., MÁV Rt., 1997.

Czére Béla: Magyarország közlekedése a 20. században. I. Köt. Bp., MÁV Rt., 2000.

F. Dózsa Katalin: Letűnt idők, eltűnt divatok 1867–1945. Bp., Gondolat, 1989.

Frisnyák Zsuzsa: Közlekedés, politika, 1945–1989. Magyarország a szovjet zónában és a rendszerváltásban. Bp., MTA Történettudományi Intézete, 2011.

Gidó Csaba: Vasszekér és gőzmozdony. A székelyföldi vasút története (1868–1915). Székelyudvarhely, Pro-Print, 2013.

Gyáni Gábor: Magánélet Horthy Miklós korában. Bp., Corvina, 2011.

Gyáni Gábor – Nagy Beáta (szerk.): Nők a modernizálódó magyar társadalomban. Debrecen, Csokonai, 2006.

Honvári János (szerk.): Magyarország gazdaságtörténete a honfoglalástól a 20. század közepéig. Bp., Aula, 1998.

Horváth Csaba Sándor: A Cuha-völgyi vasút mint kulturális örökség. In: Lőrincz Ildikó (szerk.): XIII. Apáczai Napok 2009 – Nemzetközi Tudományos Konferencia - Tanulmánykötet: Kreativitás és innováció – Álmodj, alkoss, újíts! Győr, Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar, 2010. 255-265.

Horváth Csaba Sándor: A vasút funkciói és hatásai 1920-ig. In: Horváth Csaba Sándor – Imre Lászlóné – Majdán János – Varga Gábor (szerk.): Ezerarcú vasút. Vasút – Történet – Írás. Pécs, Kronosz, 2016.

Horváth Csaba Sándor: Az Osztrák-Magyar Monarchia és az Oszmán Birodalom közötti vasúti összeköttetés létrejötte. In: Aetas – Történettudományi Folyóirat, 2017. 1. szám, 81-201.

Horváth Csaba Sándor – Imre Lászlóné – Majdán János – Varga Gábor (szerk.): Ezerarcú vasút. Vasút – Történet – Írás. Bp.–Pécs, Virágmandula Kiadó KFT – Magyar Vasúttörténeti Park Alapítvány, 2016.

Horváth Csaba Sándor – Imre Lászlóné – Majdán János – Varga Gábor (szerk.): Ezerarcú vasút II. Fókuszban a vasúti építészet. Bp.–Pécs, Virágmandula Kiadó KFT – Magyar Vasúttörténeti Park Alapítvány, 2018.

Horváth Csaba Sándor (szerk.): Ezerarcú közlekedés II. Fókuszban a személyszállítás. Bp., Közlekedéstudományi Egyesület, 2023.

Horváth Csaba Sándor: Két világrendszeren átívelő vasúti vállalat, a GYSEV. In: Történelmi Szemle, 2019. 1. szám, 123-147.

- Horváth Csaba Sándor:** Sopron környékén zakatoló vicinálisok a kezdetektől 1920-ig. Győr, Palatia Nyomda és Kiadó Kft. 2018.
- Kalocsai Péter:** Gyors, gyorsabb, leggyorsabb. A szombathelyi polgári repülés története a 20. században. Szombathely, Szülőföld Könyvkiadó, 2019.
- Kalocsai Péter:** Közlekedés- és várostörténeti tanulmányok: 19-20. század. Pécs, Virágmandula Kft. 2018.
- Klement Judit:** Gőzmalmok a Duna partján. Bp., Holnap, 2010.
- Kósa László:** Fürdőélet a Monarchiában. Bp., Holnap, 1999.
- Kövér György:** Iparosodás agrárországban. Magyarország gazdaságtörténete 1848–1914. Bp., Gondolat, 1982.
- Magyar bor – bortörténelem. Rubicon. Történelmi folyóirat. 2003. 1-2. szám.
- Majdán János:** A közlekedés története Magyarországon (1700–2000). Pécs, Pro Pannonia, 2014.
- Majdán János:** A „vasszekér” diadala. Bp., Kossuth, 1987.
- Majdán János:** Modernizáció – vasút – társadalom. Tanulmányok a vasútépítések hatásáról a XIX–XX. században. Pécs, Agora, 2001.
- Majtényi György:** K-vonal. Uralmi elit és luxus a szocializmusban. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2009.
- Majtényi György:** A tudomány lajtorjája. „Társadalmi mobilitás” és „új értelmiség” Magyarországon a II. világháború után. Bp., Gondolat, 2005.
- Marjai Imre – Pataky Dénes:** A hajó története. Bp., Corvina, 1979.
- Mezei István** (szerk.): 150 éves magyar vasút 1846–1996. Bp., MÁV Rt., 1996.
- Moldova György:** Akit a mozdony füstje megcsapott... Bp., Szépirodalmi Könyvkiadó, 1977.
- Ormos Mária:** Magyarország a két világháború korában 1914–1945. Debrecen, Csokonai, 1998.

Pölöskei Ferenc – Gergely Jenő – Izsák Lajos (szerk.): Magyarország története 1918–1990. Bp., Korona, 1995.

Ránki György (szerk.): Magyarország története 1918-1919, 1919-1945. Bp., Akadémiai Kiadó, 1976.

Romsics Ignác: Magyarország története a XX. században. Bp., Osiris, 2005.

Szakács Sándor: Gazdaságtörténet I-II. SZÁMALK. 1998.

Szakács Sándor: A Kádár-korszak gazdaságtörténete. Magyar Elektronikus könyvtár

Szakály Sándor: A magyar katonai elit 1938–1945. Bp., ELTE Szociológiai Intézet, 1992.

Szokolczai Attila: 1956. Forradalom és szabadságharc Győr-Sopron megyében. Győr, Győr Megyei Jogú Város Levéltára, 2006.

Szegedi Péter: Az első aranykor – a magyar foci 1945-ig. Bp., Akadémiai, 2016.

Szegedi Péter: Riválisok. Debrecen futballtársadalma a 20. század első felében. Bp., Korall Társadalomtörténeti Egyesület, 2014.

Tabajdi Gábor – Ungváry Krisztián: A diktatúrák árnyékában. Titkos helyszínek, szimbolikus terek és emlékhelyek. Bp., Jaffa, 2013.

Tóth Eszter Zsófia: Kádár leányai – nők a szocialista időszakban. Bp., Nyitott Könyvműhely, 2010.

Valuch Tibor: A hétköznapi élet Kádár János korában. Bp., Corvina, 2006.

Valuch Tibor: A lódentől a miniszoknyáig. A XX. század második felének magyarországi öltözködéstörténete. Bp., Corvina – 1956-os Intézet, 2004.

Valuch Tibor: Magánélet Kádár János korában. Bp., Osiris, 2011.

Varga Balázs: A győri politikai vezetőréteg 1945 és 1956 között. Győr, Palatia Nyomda és Kiadó Kft. 2018.

Zeidler Miklós (szerk.): A labdaháztól a Népstadionig: sportélet Pesten és Budán a 18–20. században: tanulmányok. Pozsony, Kalligram, 2012.